

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL ŽEMĖS GELMIŲ SUTEIKIMO GINTARO PAIEŠKOS, ŽVALGYBOS IR GAVYBOS
DARBAMS LIETUVOS RESPUBLIKOJE LAIKINŲJŲ TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

1993 m. rugsėjo 17 d. Nr. 712
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Žemės gelmių suteikimo gintaro paieškos, žvalgybos ir gavybos darbams Lietuvos Respublikoje laikinąsias taisykles (pridedama).
2. Nustatyti, kad nurodytosios taisyklės galioja, iki bus priimtas Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymas.

MINISTRAS PIRMININKAS

ADOLFAS ŠLEŽEVIČIUS

STATYBOS IR URBANISTIKOS MINISTRAS

ALGIRDAS VAPŠYS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1993 m. rugsėjo 17 d. nutarimu Nr. 712

**ŽEMĖS GELMIŲ SUTEIKIMO GINTARO PAIEŠKOS, ŽVALGYBOS IR
GAVYBOS DARBAMS LIETUVOS RESPUBLIKOJE LAIKINOSIOS TAISYKLĖS**

1. Šios taisyklės nustato gintaro paieškos, žvalgybos ir gavybos darbų, vykdomų Lietuvos Respublikoje (sausumoje, Kuršių marių ir Baltijos jūros dugne), tvarką. Jų privalo laikytis visi Lietuvos Respublikos ir užsienio juridiniai bei fiziniai asmenys, ketinantys vykdyti nurodytuosius darbus Lietuvos Respublikoje.

Yra šios darbų stadijos:

paieška – teritorijos ar akvatorijos tyrimas pagal geologinius kriterijus ar požymius, norint rasti gintaro techniškai pasiekiamame gylyje;

žvalgyba – konkretaus ploto, kuriame yra gintaro, geologinis tyrimas siekiant nustatyti gintaro, esančio būsimajame telkinyje, kiekį, kokybę, telkinio ekonominę vertę, kasybos sąlygas ir jų įtaką gamtinei aplinkai;

gavyba (naudojimas) – darbai, kurių metu iš telkinio iškasamas gintaras.

2. Juridiniai ir fiziniai asmenys pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. spalio 28 d. nutarimą Nr. 810 „Dėl žemės gelmių suteikimo naudingųjų iškasenų žvalgybai ir gavybai“ (Žin., 1992, Nr. [34-1044](#)) gali žvalgyti ir naudoti telkinius tik turėdami leidimus (licencijas) šios rūšies ūkinei veiklai.

Vykdyti gintaro paiešką konkrečiuose plotuose, vėliau – jo žvalgybą bei gavybą galima tik gavus leidimą, kuris suteikia jo savininkui teisę ieškoti, o pratęsus jį – žvalgyti ir naudoti atrastus gintaro telkinius.

3. Leidimus gintaro paieškos darbams konkrečiuose plotuose Lietuvos Respublikos juridiniams ir fiziniams asmenims išduoda Naudingųjų iškasenų naudojimo taryba, o užsienio kapitalo ir bendroms su užsienio kapitalu įmonėms – Lietuvos Respublikos Vyriausybė Naudingųjų iškasenų naudojimo tarybos teikimu.

4. Leidimui gauti pateikiama paraiška, vietos dislokacijos kartografinė medžiaga ir trumpas darbų technologijos bei galimo poveikio gamtinei aplinkai aprašymas. Paraiška turi būti suderinta su Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentu ir Valstybine geologijos tarnyba prie Statybos ir urbanistikos ministerijos.

5. Paraišką gintaro paieškos darbams bet kurioje Lietuvos Respublikos teritorijos dalyje, kur neribojami geologiniai tyrimai ir kasybos darbai, gali pateikti tiek Lietuvos Respublikos, tiek užsienio juridiniai ir fiziniai asmenys.

6. Gintaro paieškos vietą pasirenka patys juridiniai ir fiziniai asmenys, bet ne didesnę nei 100 km² plotą.

7. Leidimas gintaro paieškos darbams konkrečiame plote išduodamas supaprastinta konkurso tvarka, kurią nustato Valstybinė geologijos tarnyba prie Statybos ir urbanistikos ministerijos.

8. Jeigu paieškos metu gintaro telkinys atrastas valstybės lėšomis, leidimas jo žvalgybai ar gintaro gavybai gaunamas nustatyta konkurso tvarka.

9. Konkursą telkinio žvalgybos ar gintaro gavybos leidimui gauti skelbia ir organizuoja Naudingųjų iškasenų naudojimo taryba pagal jos patvirtintus konkurso nuostatus.

Konkurso sąlygose gali būti nurodoma, kaip bus kompensuojamos valstybės investuotos lėšos – imant mokesčius už valstybinius gamtos išteklius (tyrimo dalį) ar skiriant valstybei atitinkamą pelno dalį.

10. Išduodant leidimą gintaro paieškos, žvalgybos ir gavybos darbams, valstybės interesams tenkinti gali būti nustatoma, kiek privalu parduoti valstybei gintaro. Valstybei parduodami visi unikalūs (muziejiniai) gintaro pavyzdžiai jos nustatyta kaina.

11. Kaip numatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. lapkričio 26 d. nutarime Nr. 903 „Dėl mokesčių už valstybinius gamtos išteklius“ (Žin., 1992, Nr. [36-1120](#)), juridiniai ir fiziniai asmenys gintaro gavybos metu moka mokesčius už valstybinius gamtos išteklius.

12. Gautą leidimą gintaro paieškos darbams galima perduoti kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims tik Naudingųjų iškasenų naudojimo tarybai sutikus. Atsisakius leidimo, valstybė išlaidų nekompensuoja.

13. Kiekviena darbų stadija (gintaro paieškos, žvalgybos, gavybos) terminuota, yra atskiri darbų projektai, numatyta atsiskaitomybė po jų įvykdymo.

14. Paieškos darbai gali trukti ne ilgiau kaip 3 metus nuo leidimo gavimo dienos.

15. Gavus leidimą, visų darbų stadijų (gintaro paieškos, žvalgybos ir gavybos) projektai derinami Valstybinėje geologijos tarnyboje prie Statybos ir urbanistikos ministerijos ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamente.

16. Juridiniai ir fiziniai asmenys derina su žemės savininkais ar naudotojais gintaro paieškos darbus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. lapkričio 9 d. nutarimo Nr. 849 „Dėl Žemės sklypų paėmimo ir suteikimo valstybės reikmėms laikinųjų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. [35-1075](#)) nustatyta tvarka.

17. Žvalgybos darbų plotas derinamas su rajono žemėtvarkos tarnyba, žemės savininku ar naudotoju, aplinkos apsaugos bei kultūros paveldo tarnybomis ir tvirtinamas rajono valdytojo.

18. Leidimo savininkas įgyja teisę pradėti žvalgybos darbus, jeigu įvykdo paieškos darbų programą ir iki jų pabaigos pateikia Naudingųjų iškasenų naudojimo tarybai prašymą pratęsti leidimą, taip pat žvalgybos darbų projektą bei šių taisyklių 2 punkto pirmojoje pastraipoje nurodytą leidimą.

19. Gintaro paieškos ir žvalgybos darbai yra laikomi užbaigtais, jeigu nustatyto turinio geologinė ataskaita pateikiama Valstybinei geologijos tarnybai prie Statybos ir urbanistikos ministerijos, o žvalgybos metu išžvalgyti ištekliai patvirtinami Valstybinėje naudingųjų iškasenų išteklių komisijoje.

20. Jeigu darbai buvo vykdomi juridinio ar fizinio asmens lėšomis, Valstybinė geologijos tarnyba prie Statybos ir urbanistikos ministerijos užtikrina informacijos slaptumą (šio asmens reikalavimu), bet ne ilgiau kaip 2 metus nuo darbų pabaigos. Slaptumo laikotarpiu informacija gali būti naudojama tik Valstybinės geologijos tarnybos prie Statybos ir urbanistikos ministerijos vykdomiems mokslo apibendrinimo darbams.

21. Atlikus gintaro telkinio žvalgybos darbus, kasybos sklypas ir žemės sklypas gintaro gavybai suteikiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 810 patvirtintų Žemės gelmių suteikimo kietųjų naudingųjų iškasenų žvalgybai ir gavybai taisyklių nustatyta tvarka.

22. Įgyto kasybos sklypo naudojimo teisė yra terminuota. Jeigu telkinys, esantis sausumoje, nepradedamas kasti 3 metus, o jūroje ar mariose – 5 metus gavus kasybos sklypo skyrimo aktą, juridinis ar fizinis asmuo netenka į jį teisės.

23. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentas kontroliuoja telkinio kasybos, gintaro gavybos ir aplinkosaugos darbus pagal patvirtintą kasybos ir rekultivacijos darbų projektą. Rekultivacijai leidimą, suderintą su Valstybine geologijos tarnyba prie Statybos ir urbanistikos ministerijos, išduoda Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentas.

24. Gintaro išteklių gavybos apskaitos duomenys teikiami Valstybinei geologijos tarnybai prie Statybos ir urbanistikos ministerijos.

25. Leidimas naudotis žemės gelmėmis gintaro paieškos, žvalgybos ir gavybos darbams, be 22 punkte nurodytųjų atvejų, gali būti panaikintas, jeigu:

25.1. likviduojama įmonė, kuriai buvo išduotas leidimas;

25.2. susidarė ypatinga ekologinė situacija;

25.3. kasybos sklypas paimamas valstybės reikmėms;

25.4. pažeidžiama mokesčių mokėjimo tvarka;

25.5. nesilaikoma gintaro telkinio kasybos ir rekultivacijos projekto arba ištekliai nepagrįstai konservuojami;

25.6. kontroliuojančiai ar apskaitą tvarkančiai institucijai pateikiami klaidingi duomenys apie gintaro gavybos apimtį;

25.7. nevykdomi aplinkosaugos reikalavimai.
